

סוכה פרק ראשון סוכה

ב.

עין משפט
ג'ר מצודה

א נמי פ"ה מה' סוכה
כלי טעמי א"ת ס"י
מרבט טע"ו:
קב"ב ב ג מ"י מ"ב
מלכות
הלכה א:

לעוי רש"י

פ"י"ל (פ"י"ל).
סוג של קנה סוף.
יוב"ק. אנבון.
לישק"א. ר"ך (נבט).
בג"ר"ס (ב"ר"ל"א).
שק של דע"ס ומשמש
לחם גם לשיכ"ה.

רבינו חננאל

ומקשינן אי הכי ר'
אליעזר אחת קטנה ואחת
גדולה היה לו לומר.
לכומר דין הקטנה כדון
הגדולה סתמא לסיכוך.
ועוד הא אשכחן בירא
דרי אליעזר לחומרא דוא.
דהיא מחצלת קנים גדולה
מסככין בה ר' אליעזר
אומר אם אינה מקבלת
טומאה (מסככין בה).
אלא אמר רב פפא כולי
עלמא קטנה לא פליגי
דסתמא לשיכ"ה. כי פליגי
בגדולה. תא קמא רב
סתם גדולה לסיכוך ור'
אליעזר סבר סתם גדולה
נמי לשיכ"ה. והכי קתני ר'
אליעזר אומר אחת גדולה
ואחת קטנה. סתם עשייתן
לשיכ"ה עד שירושלם
סיכוך. תו רבנן מחצלת
של שיפה ושל גמי. גדולה
מסככין בה קטנה אין
מסככין בה. ושל קנים
ושל הילך. גדולה מסככין
בה ארונה אין מסככין
בה. (ר' יוסף) ר' יוסעאל
בר יוסף אומר משום
אביי אחת זו ואחת זו
מסככין בהן. וכן היה
ר' דוסא אומר כדבריו.
תנן ה"מ כל החצולות
מטאות טמא מת דברי ר'
דוסא. והכמיס אומרים אף
מדרס. דבתנן במסכת נדה
כל המטמא מדרס טמא
טמא מת. מאי חצולות.
אמר ר' אבא מובלי.
פ"י עושין כמיס ייעוצת
צרות ואחר כך תפרין
אותן ועושין סוף טפיפות
וכסויין. ריש לקיש אמר
מאי חצולות. מחצלות.
מטמא. ואמר ר' ירמיה כפרת
אמר ר' ירמיה. שבתחלה
נשתכחה חזרה מירשאל
עלה עזרא מבבל ויסדה.
חזרה ונשתכחה עלה ר'
חייא ובניו ויסדו. וכן
אמרו. לא נחלק ר' דוסא
והכמיס על המחצלות
של אושא

אחת קטנה ואחת גדולה טביעי ליה. פירש בקונטרס דליפכא
גרסינן ובמתניתין גרסינן אחת קטנה ואחת גדולה ופירך
לדחת גדולה ואחת קטנה מינעי ליה דדרך הנחמס בכל מקום
דההוא דפשיטא ליה מני כרישא כדתנן ב"ר"ה (דף טו): אחד יבנה
ואחד כל מקום שיש בו בית דין ובבבא
קמא (דף יג): אחד החופר בור ואחד
החופר שיח ומערה ובמסכת סוטה
(דף מג.) אחד הבונה ואחת הלוקח
ואחד היושב וטובא מנן התם גבי
מערכי מלחמה ונראה דלן ר' ליה
מזור ובויה לכאן דהכי נמי מנן
בפסוקין (דף לג.) אחד דיני ממונות
ואחד דיני נפשות כדרישה ומקירה
ותנן נמי בפ' הולך (יבמות מא.) גבי
הבונה אחד בתולות (ואחד קטנות)
ואחד בעולות ובפרק הבא על
יצמתו (שם דף נג.) אחד המערה
ואחד הגומר ובפרק המפקד (נ"מ
דף מ.) מניא אחד הלוקח ואחד
המפקד לפקטיס ומפרש התם כי
היכי דמפקד מקבל פקטיס לוקח נמי
מקבל פקטיס ככל הני מוזיר הפשוט
באחרונה אכל היא דיבנה ר' ליה
היא דלפי מנא קמא שזמר אין
מוקעין אלא דיבנה קטן מהדרי ליה
אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו
בית דין וכן ביבמות פרק האשם (דף
קטו.) דקאמרי בית הלל לא שמענו
אלא כנאה מן הקזיר בלבד אמרו
לכו ג"ש אחת כנאה מן הקזיר ואחת
כנאה מן האשים וה"ג הזכיר ת"ק מחצלת
גדולה ועל זה שייך לאדורי אחת היא
גדולה ואחת היא קטנה כלומר כמיה
היא הקטנה ואינה חלוקה לדין שמי:
של שיפה ושל גמי. כפיפא פליגי
ר' דוסא ורבנן בשל קנים ושל
חילת משמע בשל שיפה ושל גמי לא
פליגי ויולא אשכחן כהדיא דפליגי בשל
גמי לענין מדרס והא דלא מני ליה
הכא למחן דלמר מאי חוללות מזבלי
ינחא דלן זה מחצלת ואפילו לריש
לקיש דלמר מחצלת ממש לא מני
לה הכא משום דלא איתשיל הכא אלא
לאשמעינן צמק היתא וצמא לן
מסכין: וישל ח"ס. בקטנה
מיירי: תנן התם ב"ה החיצולות.
משנה במסכת עדיות פרק שלישי
מיטמא טומאת מת בדלית ליה
גדנפא מוקינא לה דחשיב בית קיבול
ואע"ג דפשוטי כלי עץ רחנסי כולה
העשויים להיות דבר קדף של
נחמויין מטמאין מדרבנן כדאמר פרק
המוכר את הבית (נ"ב דף טו.) הכא היכא דלית להו
גדנפא עשין לסיכוך: עלה ה"א מבבא יוסדה. שלמד
משמיעה ואבטליין כדאיתא בפסחים פרק אלו דברים (דף טו.):

והכי קאמר. עשה לשכיבה כהדיא
זה ואם אנו יכולין לומר זה שהיא
פריש מסככין זה ואינה מקבלת טומאה.
פליגי דסתמא לסיכוך דבין תנא
גדולה ואמרינן דסתמא לסיכוך כי
לקטנה ולא מנייה משום דלכך
גדולה הוא דלמרת זה סתמא
לסיכוך הא קטנה סתמא לשכיבה:
ואתא ר' אליעזר למימר. קטנה
גדולה לאס עשה לשכיבה כהדיא
מקבלת טומאה ואין מסככין זה ואם
יש לומר זה שהיא לסיכוך והכי דמי
כגון שעשה סתם מסככין זה ואין
מקבלת טומאה: אי הכי. דרבי
אליעזר קטנה כגדולה תמא לאשמעינן
אחת גדולה ואחת קטנה בתמיה דכי
תנא הכי משמע דגדולה קטנה תמא
לאשמעינן כך כמיהה גירסא. ולי
נראה איפכא דגרסינן בתמיה אחת
קטנה ואחת גדולה והכי פריך אחת
גדולה ואחת קטנה מינעי ליה. דלי
כדגרסינן לה לא ידענא פירכא מאי
היא דלחת גדולה ואחת קטנה משמע
קטנה כגדולה דהכי משמע אחת היא
הגדולה ואחת היא הקטנה כלומר
כמיה היא ואינה חלוקה לדין שני. וכן
דרבי הנחמס ככל מקום דהיא
דפשיטא ליה מנא כרישא ואיתו השני
כנא לאשמעינן שהוא שיה לו הוא
שניה אחריו כדתנן ב"ר"ה (דף טו):
אחד יבנה ואחד כל מקום כ"ו ונבבא
קמא (דף יג): אחד החופר בור ואחד
החופר שיח ומערה כ"ו ובמסכת סוטה
(דף מג.) אחד הבונה ואחד הלוקח
ואחד היושב וטובא מנן התם גבי
מערכי המלחמה הכי: אס אינה
מקבלת טומאה. כלומר אס בפירוש
עשה לסיכוך אין אי לא לא. אלמא
למנא קמא סתם גדולה לסיכוך ור'
אליעזר סתמא לשכיבה: אלא אמר
רב פפא כ"ו. ומאי עשה לשכיבה
דקתני במילתיה דרבי אליעזר הכי
קאמר עיקר עשייתה לשכיבה עד
דעביד ליה לסיכוך כ"ו ומילתיה דתנא
קמא הכי מירששא כדאוקימנא
מעיקרא רישא כגדולה דקתני כהדיא
וסיפא בקטנה והכי קאמר ואם קטנה
היא ועשה כפירוש לסיכוך מסככין
זה זה סתמא לשכיבה ואתא ר'
אליעזר למימר אף גדולה שיה היא
לקטנה דכי עביד לה סתם הוי עשה
לשכיבה ומקבלת טומאה ואין מסככין
זה ואינה מקבלת טומאה: שיפה. פ"י"ל. גמי. יוב"ק
דון רכין הלכך סתם קטנה יש בהן לשכיבה לא שנה גדולה מעשה
שרשרות שהיא עבה ואינה חלקה לא שנה ארונה שהיא חלקה והיינו
דקתני גדולה מסככין זה קטנה אין מסככין זה ואין חלוקה בין גדולה לארונה. אכל של קנים הן קשים וכן של חילת לשק"א והקלת שלה
ע"ו גדולה. מעשה עבות וקליעה מסככין זה אפי' קטנה דאינה לשכיבה לפי שהיא עבה ואינה חלקה וע"ן שלהן קשה: ארונה אין
מסככין זה. דסתמא לשכיבה דלא היו רגילין לארונה אלא לשכיבה שתהא חלקה ונוחה: כל החוללות. לקמן מפרש מאי היא: מעטמות
עמא מת. כלומר כלי הם מן הסתם ומקבלות טומאה. והאי דנקט עמא מת משום דבני אפלוגי כדמדרס שהוא אב הטומאה נקט נמי עמא
מת שהוא אב הטומאה והכי קאמר החוללות כלי הם לטומאה אכל אינם מיוחדות לשכיבה "שהן נעשות אב הטומאה כדמדרס הזו ואין אחת מולא
שיהו אב הטומאה אלא ע"י המת עלמו שיהיו הן טמאות מת דברי ר' דוסא: והכמיס אומרים עמאות מדרס. על ידי מדרס נעשות אב
הטומאה לפי שעשויות לשכיבה: מדרס אין עמא מת לא. בתמיה: והתנן כל המטמא מדרס מעמא עמא מת. והוא הדין לכל הטומאות
כגון גוגע כשרך ובגבילה. והאי דנקט עמא מת משום דכאז הטומאה מיירי והכי קאמר כל הנעשה אב הטומאה על ידי מדרס נעשה אב
הטומאה כשהוא עמא מת דלן לך מיטמא מדרס אלא המיוחד לשכיבה דע"י דשמיס כלי הוא וכל שהוא כלי למדרס מיטמא ככל
טומאה ואפילו הוא פשוטי כלי עץ דילפינן ליה בק"ו במסכת שבת (דף עז.) מפך כמת מנין ודין הוא כ"ו. וסיפא דהיא משנה יש שהיא
מטמא טמא מת ואינו מטמא מדרס והיינו מה שהוא כלי אכל אינו מיוחד לשכיבה דמטמא ככל טומאות חוץ מטומאת מדרס שאם שזכ עליו
הזו ולא נגע בו טהור לגבי מדרס מיוחד לך בעינן כדאמרינן י"ז י"א זה שאומרים לו עמוד ונעשה מלאכתנו: אימא אף כדמדרס. ככלי הן ועשוין
לשכיבה: מובלי. כול"ס ועשי לרועה להניחן תחת ראשו ולשכב: רייני פפר. יסרינן בחצין עליו לכפרתו של ר' חייא ובניו יהיו ולשון כבוד
הוא זה כשהוא מוכר אביו או רבו לאחר מיתתו ז"ל ק"ו: כשנשכחה סורה מירשאל. לא נשתכחה כולה קאמר אלא הלכות שבויות מניין כדמירא
שהיו ראשי ארץ ישראל כדאמרינן בפסחים כאלו דברים (דף טו.): עלה הלל הכנלי. שמיס שגלה יבניה החרש והמסגר עמו היתה ישיבה מאיזה צבאל:

שהן

המוכר את הבית (נ"ב דף טו.) הכא היכא דלית להו
גדנפא עשין לסיכוך: עלה ה"א מבבא יוסדה. שלמד
משמיעה ואבטליין כדאיתא בפסחים פרק אלו דברים (דף טו.):